Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tiende Afdeling)

21. maj 2015 *

»Præjudiciel forelæggelse — direktiv 2006/126/EF — gensidig anerkendelse af kørekort — periode med forbud — en medlemsstats udstedelse af kørekort før ikrafttrædelsen af en periode med forbud i den medlemsstat, hvor den pågældende har sin sædvanlige bopæl — grunde til nægtelse, i den medlemsstat, hvor den pågældende har sin sædvanlige bopæl, af at anerkende gyldigheden af et kørekort udstedt i en anden medlemsstat«

I sag C-339/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberlandesgericht Nürnberg (Tyskland) ved afgørelse af 26. juni 2014, indgået til Domstolen den 14. juli 2014, i straffesagen mod

Andreas Wittmann,

har

DOMSTOLEN (Tiende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Vajda, og dommerne A. Rosas (refererende dommer) og E. Juhász,

generaladvokat: Y. Bot

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Andreas Wittmann ved Rechtsanwalt W. Säftel

— Europa-Kommissionen ved G. Braun og N. Yerrell, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

* Processprog: tysk.

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 11, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/126/EF af 20. december 2006 om kørekort (EUT L 403, s. 18).

2 Anmodningen er indgivet i forbindelse med en straffesag mod Andreas Wittmann, som er tiltalt for den 16. maj 2013 at have ført et motorkøretøj på tysk område uden at være i besiddelse af det hertil krævede kørekort.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Følgende fremgår af 2. og 15. betragtning til direktiv 2006/126:

»(2) Kørekortreglerne er nødvendige elementer i den fælles transportpolitik, bidrager til at forbedre færdselssikkerheden på vejene og fremmer den frie bevægelighed for personer, som bosætter sig i en anden medlemsstat end den, der har udstedt deres kørekort. De individuelle transportmidlers store udbredelse betyder, at det fremmer personers frie bevægelighed og etableringsfrihed, hvis de er i besiddelse af et kørekort, som værtsstaten godkender. […]

[…]

(15) Medlemsstaterne bør desuden ud fra hensynet til færdselssikkerheden kunne anvende de nationale forskrifter for inddragelse, suspension, fornyelse og annullation af kørekortet for alle kørekortindehavere, som har deres sædvanlige bopæl på deres område.«

4 I henhold til dette direktivs artikel 2, stk. 1, »[anerkendes] [d]e kørekort, som medlemsstaterne udsteder, […] gensidigt«.

5 Det nævnte direktivs artikel 11, stk. 4, fastsætter:

»En medlemsstat skal nægte at udstede et kørekort til en ansøger, hvis kørekort er begrænset, suspenderet eller inddraget i en anden medlemsstat.

En medlemsstat skal nægte at anerkende gyldigheden af ethvert kørekort, der er udstedt af en anden medlemsstat til en person, hvis kørekort er begrænset, suspenderet eller inddraget på førstnævnte stats område.

En medlemsstat kan også nægte at udstede et kørekort til en ansøger, hvis kørekort er annulleret i en anden medlemsstat.«

Tysk ret

6 De relevante bestemmelser i tysk ret er bestemmelserne i Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr – Fahrerlaubnis-Verordnung (bekendtgørelse om personers adgang til færdsel i trafikken – kørekortbekendtgørelse), som affattet pr. 10. januar 2013 (herefter »FeV«).

7 FeV's § 28, stk. 1, fastsatte princippet om, at et gyldigt kørekort fra Den Europæiske Union eller Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), udstedt i en anden medlemsstat, gav indehaveren af dette kort ret til at føre motorkøretøj i Tyskland.

8 Bestemmelsens stk. 4, der indførte en undtagelse til denne regel, bestemte:

»Retten i medfør af stk. 1 gælder ikke for indehavere af en EU- eller EØS-førerret,

[…]

3. som i indlandet har fået førerretten inddraget midlertidigt eller endeligt af en domstol eller umiddelbart eksigibelt eller uanfægteligt af en forvaltningsmyndighed; som det uanfægteligt er blevet nægtet at erhverve førerret, eller hvis førerret ikke er blevet inddraget, alene fordi den pågældende i mellemtiden har givet afkald på førerretten

4. som i henhold til en retskraftig retsafgørelse ikke må meddeles førerret

[…]

Stk. 1, nr. 3 og 4, skal kun anvendes, når de deri nævnte foranstaltninger er indført i det centrale færdselsregister og ikke er blevet slettet i henhold til § 29 i færdselsloven. […]«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

9 Ved en trafikkontrol den 16. maj 2013 i Rothenburg-ob-der-Tauber (Tyskland) fremviste Andreas Wittmann, der er tysk statsborger, et EU-kørekort, der var blevet udstedt af de polske myndigheder.

10 De tyske myndigheder indledte straffeforfølgning mod Andreas Wittmann for kørsel uden kørekort, idet de mente, at gyldigheden af kørekortet, som er erhvervet i Polen, ikke kunne anerkendes på deres område. Ifølge myndighederne kunne Andreas Wittmann ikke påberåbe sig det polske kørekort, idet han tidligere havde modtaget en dom i Tyskland, ledsaget af et forbud mod at erhverve et kørekort.

11 Som følge heraf blev han retsforfulgt og den 23. januar 2014 ved Amtsgericht Ansbach (byretten i Ansbach) idømt en frihedsstraf på seks måneder for kørsel uden kørekort. Retten bekræftede samtidig de tyske myndigheders standpunkt.

12 Hvad angår de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for tvisten for den forelæggende ret, har denne anført, at Andreas Wittmann ved en trafikkontrol den 1. december 2004 havde fremvist et forfalsket tjekkisk kørekort. Amtsgericht Lindau (byretten i Lindau), der dengang havde stedlig kompetence, havde i en dom afsagt den 18. juli 2005 alene fastsat en periode med forbud mod udstedelse af kørekort, dvs. en frist, inden for hvilken der ikke kan udstedes kørekort til en person, der ikke har et kørekort – enten fordi kørekortet allerede er blevet inddraget, eller fordi denne endnu aldrig har haft et kørekort. Amtsgericht Lindau dømte på denne måde grundet den omstændighed, at Andreas Wittmanns kørekort var blevet inddraget i 2001.

13 Den af Amtsgericht Lindau afsagte dom fik retskraft den 14. juli 2006. Perioden med forbud mod udstedelse begyndte den 14. juli 2006 og udløb et år senere, dvs. den 14. juli 2007. Ifølge straffeloven begynder perioder med forbud mod udstedelse af kørekort først at løbe, når den domfældende dom har fået retskraft.

14 Selv om Andreas Wittmann ikke efter Amtsgericht Lindaus dom har anmodet om et nyt kørekort i Tyskland, har han derimod erhvervet et kørekort i Polen den 14. september 2005, dvs. efter afsigelsen af dommen af 18. juli 2005, men før denne fik retskraft, og før påbegyndelsen af den etårige periode med forbud.

15 Andreas Wittmann fremviste sit polske kørekort ved en trafikkontrol i Rothenburg-ob-der-Tauber den 15. september 2009. Ved dom af 4. maj 2010 blev han idømt en seksmåneders frihedsstraf for kørsel uden kørekort, som han har udstået.

16 Det er dette samme polske kørekort, som Andreas Wittmann fremviste ved trafikkontrollen den 16. maj 2013, nævnt i denne doms præmis 9.

17 I dommen af 23. januar 2014 konstaterede Amtsgericht Ansbach ligeledes, at Andreas Wittmann tidligere allerede var dømt for elleve forhold for kørsel uden kørekort. Navnlig var hans tyske kørekort blevet inddraget i 2001, og intet andet kørekort var efterfølgende blevet udstedt til ham i Tyskland.

18 Andreas Wittmann iværksatte kassationsanke af denne dom af 23. januar 2014 ved Oberlandesgericht Nürnberg (højere regional domstol i Nürnberg). Udståelsen af frihedsstraffen blev udsat på den forelæggende rets afsigelse af dom.

19 Da Oberlandesgericht Nürnberg er i tvivl om den eventuelle forpligtelse til, i medfør af direktiv 2006/126, at anerkende det polske kørekort, har den besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 11, stk. 4, i […] direktiv 2006/126[…] fortolkes således, at det kan sidestilles med inddragelse af et kørekort, når føreren af et køretøj ikke får inddraget et kørekort, alene fordi han allerede på et tidligere tidspunkt har fået inddraget kørekortet, og han derfor ikke har noget kørekort, og når det samtidig bestemmes, at den pågældende person i al fald i en vis periode ikke må tildeles et nyt kørekort?«

Om det præjudicielle spørgsmål

20 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 11, stk. 4, andet afsnit, i direktiv 2006/126 skal fortolkes således, at en foranstaltning, hvorved en medlemsstat, der ikke kan inddrage kørekortet fra føreren af et køretøj med den begrundelse, at den pågældende allerede ved en tidligere afgørelse har fået inddraget dette, bestemmer, at et nyt kørekort ikke kan udstedes til denne person i en bestemt periode, skal betragtes som en foranstaltning, der begrænser, suspenderer eller inddrager et kørekort i denne bestemmelses forstand, med den konsekvens, at det vil udgøre en hindring for anerkendelsen af gyldigheden af ethvert kørekort, der er udstedt af en anden medlemsstat før denne periodes udløb.

21 Andreas Wittman er af den opfattelse, at de faktiske omstændigheder, der gav anledning til Domstolens tidligere domme på området, ikke kan sammenlignes med dem, der foreligger i den foreliggende sag. Han har, under henvisning til Domstolens praksis om princippet om gensidig anerkendelse af kørekort (dom Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, præmis 46), gjort gældende, at der ikke skal tilføjes nye undtagelser til dette princip. Ifølge Andreas Wittman har Domstolen udviklet to klare undtagelsessituationer, nemlig manglende overholdelse af bopælskravet, som ikke er relevant i hovedsagen, og dernæst erhvervelse af et udenlandsk kørekort efter inddragelsen af den nationale førerret eller i løbet af en periode med forbud. Ifølge Andreas Wittman har han ikke erhvervet sit polske kørekort i løbet af en periode med forbud, idet dette forbud først trådte i kraft efter erhvervelsen af det nævnte kørekort.

22 Europa-Kommissionen har bemærket, at den forelæggende ret har konstateret ligheder mellem den foreliggende sag og de omstændigheder, der lå til grund for dom Weber (C-1/07, EU:C:2008:640). Kommissionen er af den opfattelse, at det skal undersøges, om der mellem disse to sager findes forskelle, som kan begrunde en forskellig retlig bedømmelse. Ifølge Kommissionen er dette ikke tilfældet, idet Andreas Wittmann, for så vidt angår hans polske kørekort, befinder sig i en situation, der er sammenlignelig med den, der lå til grund for dom Weber (C-1/07, EU:C:2008:640).

23 Det skal bemærkes, at artikel 2, stk. 1, i direktiv 2006/126 og artikel 1, stk. 2, i Rådets direktiv 91/439/EØF af 29. juli 1991 om kørekort (EFT L 237, s. 1), der gik forud for direktiv 2006/126, ifølge fast retspraksis fastsætter, at de kørekort, som medlemsstaterne udsteder, uden nogen formaliteter skal anerkendes gensidigt (jf. i denne retning domme Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, præmis 40, og Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, præmis 43 og 44).

24 Artikel 11, stk. 4, andet afsnit, i direktiv 2006/126 bestemmer imidlertid, at en medlemsstat skal nægte at anerkende gyldigheden af ethvert kørekort, der i en anden medlemsstat er erhvervet af en person, hvis kørekort er begrænset, suspenderet eller inddraget på førstnævnte stats område.

25 Det fremgår af præciserende oplysninger fra den forelæggende ret, at før Andreas Wittmans erhvervede sit polske kørekort den 14. september 2005, havde Amtsgericht Lindau den 18. juli 2005 nedlagt et forbud over for ham mod udstedelse af et tysk kørekort. Eftersom den af Amtsgericht Lindau afsagte dom fik retskraft den 14. juli 2006, trådte forbuddet mod udstedelse således i kraft den samme dag og ophørte et år senere, dvs. den 14. juli 2007. De faktiske omstændigheder, som begrundede foranstaltningen om forbud mod udstedelse af et kørekort i Tyskland, blev konstateret den 1. december 2004, dvs. før tidspunktet for udstedelsen af det nævnte polske kørekort.

26 Det skal bemærkes, at den sag, der gav anledning til dom Weber (C-1/07, EU:C:2008:640), omhandlede en person, der i Tyskland havde ført et motorkøretøj under påvirkning af narkotika, og som, ud over en bøde, var blevet idømt en måneds suspension af kørekortet. Det tyske kørekort var derefter blevet inddraget af de samme grunde. Efter den administrative afgørelse om suspension af hans kørekort, men før denne afgørelse blev endelig, og før den senere afgørelse, hvorved hans kørekort blev inddraget, havde denne person erhvervet et tjekkisk kørekort, som de tyske myndigheder nægtede at anerkende.

27 I den nævnte dom fastslog Domstolen, at artikel 1, stk. 2, og artikel 8, stk. 2 og 4, i direktiv 91/439 ikke er til hinder for, at en medlemsstat nægter på sit område at anerkende retten til at føre motorkøretøj i henhold til et kørekort, der er udstedt i en anden medlemsstat, til en person, hvis førerret på førstnævnte medlemsstats område er blevet inddraget, uanset at afgørelsen om denne inddragelse er truffet efter udstedelsen af nævnte kørekort, når dette er erhvervet efter en afgørelse om at suspendere det kørekort, som er udstedt i den førstnævnte medlemsstat, og såvel denne suspension som nævnte inddragelse er berettiget af grunde, der forelå på tidspunktet for udstedelsen af det andet kørekort (jf. i denne retning dom Weber C-1/07, EU:C:2008:640, præmis 41; jf. også dom Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, præmis 31).

28 I hovedsagen adskiller den foranstaltning, der er pålagt Andreas Wittman, sig ganske vist fra de foranstaltninger, der blev pålagt Frank Weber, idet Frank Weber stadig var i besiddelse af sit tyske kørekort, da han på tysk område begik den omhandlede lovovertrædelse, der gav anledning til dom Weber (C-1/07, EU:C:2008:640), hvilket ikke var tilfældet for Andreas Wittmann på tidspunktet for den i hovedsagen omhandlede lovovertrædelse. Den omstændighed, at Andreas Wittman ikke længere var i besiddelse af sit tyske kørekort, der ville kunne inddrages, har dog ikke nogen betydning for anvendelsen af artikel 11, stk. 4, andet afsnit, i direktiv 2006/126. Under sådanne omstændigheder skal et forbud mod at erhverve et nyt kørekørt således anses for at være en begrænsning, suspension eller inddragelse i denne bestemmelses forstand (jf. i denne retning dom Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, præmis 33, hvori Domstolen fastslog, at en inddragelse kan betragtes som en suspensionsforanstaltning som omhandlet i artikel 8, stk. 2 og 4, i direktiv 91/439).

29 Som Kommissionen har gjort gældende, ville udelukkelsen af sådanne foranstaltninger fra anvendelsesområdet for artikel 11, stk. 4, andet afsnit, i direktiv 2006/126 indebære, at personer, der har begået færdselslovsovertrædelser uden at være i besiddelse af et kørekort, ville være bedre stillet end personer, der har begået sådanne lovovertrædelser, mens de er i besiddelse af et kørekort. Et sådant resultat vil være i strid med formålet om færdselssikkerhed, hvis vigtighed er fremhævet i 2. og 15. betragtning til dette direktiv.

30 At pålægge en medlemsstat at anerkende gyldigheden af et kørekort udstedt til en person af en anden medlemsstat, selv om denne person i den første medlemsstat har forbud mod at erhverve et kørekort på grund af faktiske omstændigheder, der fandt sted før den anden medlemsstats udstedelse af det nævnte kørekort, ville føre til, at personer, der begår overtrædelser, som kan straffes med en sådan foranstaltning, tilskyndes til at rejse til en anden medlemsstat for at erhverve et nyt kørekort og for at undgå de administrative eller strafferetlige følger af nævnte overtrædelser, og ville definitivt ødelægge den tillid, som systemet med gensidig anerkendelse af kørekort hviler på (jf. i denne retning dom Weber C-1/07, EU:C:2008:640, præmis 39).

31 Den omstændighed, at dommen om denne foranstaltning blev endelig efter udstedelsen af kørekortet i den anden stat, er uden betydning i denne henseende, eftersom dette kørekort blev erhvervet efter afsigelsen af denne dom, og de grunde, som berettigede den nævnte foranstaltning, forelå på tidspunktet for udstedelsen af det nævnte kørekort (jf. i denne retning dom Weber C-1/07, EU:C:2008:640, præmis 36 og 41).

32 Det forelagte spørgsmål skal følgelig besvares med, at artikel 11, stk. 4, andet afsnit, i direktiv 2006/126 skal fortolkes således, at en foranstaltning, hvorved den medlemsstat, hvor en person – der er fører af et køretøj – har sin sædvanlige bopæl, ikke kan inddrage kørekortet fra denne person med den begrundelse, at vedkommende allerede ved en tidligere afgørelse har fået inddraget dette, bestemmer, at et nyt kørekort ikke kan udstedes til den nævnte person i en bestemt periode, skal betragtes som en foranstaltning, der begrænser, suspenderer eller inddrager et kørekort i denne bestemmelses forstand, med den konsekvens, at foranstaltningen er til hinder for anerkendelsen af gyldigheden af ethvert kørekort, der er udstedt af en anden medlemsstat før denne periodes udløb. Den omstændighed, at dommen om denne foranstaltning fik retskraft efter udstedelsen af kørekortet i den anden stat, er uden betydning i denne henseende, eftersom dette kørekort blev erhvervet efter afsigelsen af den nævnte dom, og de grunde, som berettigede den nævnte foranstaltning, forelå på tidspunktet for udstedelsen af det nævnte kørekort.

Sagens omkostninger

33 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tiende Afdeling) for ret:

Artikel 11, stk. 4, andet afsnit, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/126/EF af 20. december 2006 om kørekort skal fortolkes således, at en foranstaltning, hvorved den medlemsstat, hvor føreren af et køretøj har sin sædvanlige bopæl, ikke kan inddrage kørekortet fra denne person med den begrundelse, at vedkommende allerede ved en tidligere afgørelse har fået inddraget dette, bestemmer, at et nyt kørekort ikke kan udstedes til den nævnte person i en bestemt periode, skal betragtes som en foranstaltning, der begrænser, suspenderer eller inddrager et kørekort i denne bestemmelses forstand, med den konsekvens, at foranstaltningen er til hinder for anerkendelsen af gyldigheden af ethvert kørekort, der er udstedt af en anden medlemsstat før denne periodes udløb. Den omstændighed, at dommen om denne foranstaltning fik retskraft efter udstedelsen af kørekortet i den anden stat, er uden betydning i denne henseende, eftersom dette kørekort blev erhvervet efter afsigelsen af den nævnte dom, og de grunde, som berettigede den nævnte foranstaltning, forelå på tidspunktet for udstedelsen af det nævnte kørekort.

Underskrifter